

[Viggo Starcke.]

finansminister, som jeg ikke fik svar på. Jeg forstår godt, at jeg ikke fik svar, for det var spørgsmål, som var vanskelige at besvare for de højtærede ministre. Jeg anførte i går, og jeg vil gerne gentage det her, at jeg anerkender regeringens initiativ, men vi finder, det er uheldigt, at regeringen indretter dækningsløvene således, at det væsentligt er venstres og konservatives vælgere, der skal betale omkostningerne, og jeg gjorde gældende, at også socialdemokratiets og retsforbundets vælgere har en ret til at være med.

Fra retsforbundets side ser vi sådan på det, at det er statsmagtens opgave at værne folk og værne retten både udadtil og indadtil, men vi ser på den anden side også sådan på det, at den tvungne værnepligt har været med til at ødelægge forsvarsviljen i Danmark. Vi så det med frihedsbevægelsen. Der var ingen tvungen værnepligt, men den fri moralske anerkendelse af en pligt, det var det, der gjorde frihedsbevægelsen stærk. Vi ser det i vort officerskorps, med vore underofficerer, vi ser det i vort politi, det er altsammen en del af det indre og ydre værn, som er bygget på frivillighed. Efter vort skøn er der ingen tvivl om, at der ville melde sig ungdom nok, hvis man gav dem en frihed og et fædreland at forsvare, og man byggede værnet op på frihed. Vi mener også, det vil være rationelt, på samme måde som man lønner officerskorpsen og politikorpsen, at yde en løn til dem, der påtager sig værneopgaven, da den ellers kommer til at virke som en særbeskatning på et bestemt udsnit af befolkningen. Gennem en lønningssordning vil hele befolkningen og begge køn i befolkningen komme til at stå solidarisk. Endelig har den frie værneret den moderne og praktiske betydning, at den giver den største effektivitet, for der er ingen tvivl om, at de mennesker, der går forlæns og frivilligt ind i en opgave, er helt anderledes stillet overfor den, end hvis de skal tvinges baglæns ind i den, og jeg vil her gerne yderligere understrege, sådan som udviklingen har været i det moderne våbenapparat, at hærene nutildags kræver specialister med en længere uddannelse som kerne. Vor anskuelse falder her ganske sammen med Englands fornemste militæroteoretiker Liddell Harts.

Med hensyn til lønspørgsmålet er det jo sådan, at i øjeblikket får de værnepligtige soldater mad, de får tøj, de får logi, de får lægehjælp, socialhjælp og hjælp til barnevogn, radio og en hel del andre ting. Desuden får de frirejser, således at en forøgelse

af det beskedne vederlag, de får i øjeblikket, til en virkelig adækvat løn kun vil være en nuance, og efter et foreløbigt skøn over, hvad det vil dreje sig om, vil det kun komme til at andrage et beløb på mellem 5 og 10 pct. af militærbudgettet. Foruden de specialuddannede tropper vil der så kunne skabes et gros af soldater med kortere tjenestetid, og i øjeblikket, hvor der er kasernemangel og mangel på officersstab o. s. v., ville det være praktisk. Hvis man indkaldte soldaterne i to hold om året, hvert på 6 måneder, ville der kunne spares meget store beløb til nybygning af kaserner, og man ville f. eks. kunne opnå den praktiske ting, at murere og landarbejdere, som særlig har deres hovedsæson om sommeren, ville foretrække at blive indkaldt i vinterhalvåret, medens studerende, som ofte har sommerferie, ville foretrække sommerhalvåret. Der er det ved det, at den tvungne værnepligt forsåvidt er forankret i grundloven, og grundloven er rigsdagsmændene bundet til; men læser man grundlovens herom handlende paragraf igennem, vil man se, at den aldeles ikke udelukker frihed. Tværtimod, hele ånden i grundloven gør den netop til en frihedsgrundlov; men det skal indrømmes, at grundlovsparagraffen muliggør en værnepligt, hvis frihed ikke viser sig at være af en sådan art, at man kan bygge på den. Jeg vil gerne overfor den højtærede regering henføre til, at da den socialdemokratiske forsvarsminister i 1930 fremsatte sit forslag, byggede han på de samme tanker og hævdede, at den, der ikke ønsker at være soldat, må have ret til at melde fra. Forsvarsministeren udtalte dengang, at han var villig til at forhandle om omfanget af forsvaret, men ikke om friheden. Vi har noget imod, på samme måde som den ærede ordfører for det radikale venstre (Bertel Dahlgaard), at der igennem lovforslaget her lægges en meget stor bemyndigelse i forsvarsministerens hånd til i samråd med forsvarskommissionen og folketingets finansudvalg at råde over udgifterne udenom rigsdagen. Vi ville, ligesom den ærede ordfører for det radikale venstre, sætte pris på, at denne bemyndigelse udførtes således, at rigsdagen blev taget med på råd.

Vi mener ligesom de ærede ordførere for venstre (Harald Petersen) og det konservative folkeparti (Ole Bjørn Kraft), at det er bevillingen på de 300 mill. kr., som hæster, hvorimod selve dækningskatterne i paragrafferne om værneskat og forsvarslån er af en art, som ikke kan påregne den samme massive enighed her i det høje ting.

Som jeg sagde i min ordførertale i går,